

טשרניחובסקי ולונגפילו

העמדת זא"ו החיבור בין סופר עברי וסופר לועזי מאוד חשודה הוא, שהיא נקצת להכליל הכללה ולטשטש זיוזים וקרנות של רשויות שונות. אף על פי כן, אני משים את טשרניחובסקי ולונגפילו יחד משום שני סיפנים הם שותפים להם, האחד תלוי במסיבות הזמן והמקום, והשני נתון בתוכם. וטשרניחובסקי עצמו העיד על חיבתו ללונגפילו בתרגומו כמה משיריו: קרוי מה, היוצותה, איבנגלינה.

בחצי הראשון של המאה ה"ט היתה אמריקה קולוניאלית, כוללה סמוך לה, בספירת-התרבות, על שולחנה של אנגליה. היו לפני משורריה ערכה חדשה, קיץ וחורף חדשים, עולם חדש; אך הם לא ראו אותם. ועד שהיכה פטישו של אמרסון בכנור ארכיאי, ועד שפסע הענק ווהיטמן פסיעותיו הגסות על פני כל היבשת, ניבאו כולם על אביב במאסאצ'וסטס כהתנבא קיטס ומניסון על אביב באופספורדשיר. עוד לא הגיעה השעה להצהרת-חירות תרבותית, עד שהיתה אמריקה יכולה לנתק את מוסרות הקולוניאליות ולעמוד ברשות עצמה, היתה צריכה לחער

בשירות זה היה טשרניחובסקי לעמו כלונגפילו לעמו. ועוד צד שווה בהם הוא, ששניהם מחבבים את האגדה העתיקה, את שירי הרבות הקדומים. ביקש לונגפילו לאורח את אדמת אמריקה בשירה האנגלית הכללית — הלך אצל המיתוס האינדיאני, אצל שיחות מן המתישבים הראשונים: זמירות נאוואדהא, הכפר גרן-פרה, יישובי פלימות. גם טשרניחובסקי כמה שיחות ואגדות מני קדם שר, למן "האחרון לבני-קוריטה" הערבי, ועד "היבשן" האוקראיני. אף בתרגומו חובב עתיד קנת הוא: הרי גילגמש, והרי תפילות המצרים. ושניהם באפוס חצוי: לונגפילו בדאנטה, וטשרניחובסקי בהומירוס. וכזה כן זה אסף הקאליוואלה אל אסמו.

אכן, מעם שירת טשרניחובסקי עצם צירוף פסוקיו, אינו דומה לזה של לונגפילו. האמריקני נוזל יורה, עממי יותר; העברי יותר ניהשה, יותר אדיר, נוטה לפיסול קרמון, מעין זה של הכבד לים, סוגדי לשור בעל-כנפים, והכנעני, מנשקי התרפים המצובעים, אשר טשרניחובסקי את הוא לאמונתם, כשם שהוא בן (בי"ת סמועה) לאחרון החוקיים, מוצא אלוהיו בתשמל.

אכן, מעם שירת טשרניחובסקי עצם צירוף פסוקיו, אינו דומה לזה של לונגפילו. האמריקני נוזל יורה, עממי יותר; העברי יותר ניהשה, יותר אדיר, נוטה לפיסול קרמון, מעין זה של הכבד לים, סוגדי לשור בעל-כנפים, והכנעני, מנשקי התרפים המצובעים, אשר טשרניחובסקי את הוא לאמונתם, כשם שהוא בן (בי"ת סמועה) לאחרון החוקיים, מוצא אלוהיו בתשמל.